

בש"פ 6646/20 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6646/20

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

העורר:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-
מ"ת 66523-06-20 מיום 30.8.2020 שניתנה על ידי
השופט ג' דניאל

תאריך הישיבה:

ו' בתשרי התשפ"א (24.9.2020)

בשם העורר:

עו"ד מוריה קהלני

בשם המשיבה:

עו"ד אופיר ביתן

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ג' דניאל) במ"ת 66523-06-20 מיום 30.8.2020, בגדרה הורה על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו, במסגרת חמישה אישומים, עבירות של מעשה מגונה (ריבוי עבירות), לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירת אינוס ועבירות של מעשי סדום בקטינה בת משפחתו (ריבוי עבירות), לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין.

על פי המתואר בכתב האישום, בין השנים 2014-2020 היה העורר נשוי לאחותה של המתלוננת. במהלך שנת 2015, בעקבות פטירת אָם המתלוננת ומחלתו של אביה, עברה המתלוננת - שהיתה אז כבת 16 ומחצה - להתגורר בביתו של העורר.

במהלך התקופה בה היתה המתלוננת תחת השגחתו, ביצע בה העורר, במספר הזדמנויות שונות, בביתו ומחוצה לו, מעשים מגונים, מעשי סדום ללא הסכמתה ומעשה אינוס.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגדו, הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

בבקשה נטען, כי קיימות ראיות לכאורה למיוחס לעורר, לרבות הודעת המתלוננת שתיארה את האירועים בפרוטרוט, ואף הטיחה בו את הדברים במהלך עימות שהתקיים ביניהם; והודעותיהן של אחות המתלוננת ובת דודתה התומכות בגרסתה.

עוד נטען, כי קמה נגד העורר עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, נוכח מסוכנותו העולה מביצוע העבירות בקטינה שהיתה תחת חסותו, וכן חזקה בדבר קיומה של עילה זו מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, נוכח האכזריות שבמעשיו; כמו גם עילת מעצר בהתאם לסעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, שכן לנוכח הקרבה המשפחתית שהיתה קיימת ביניהם, קיים חשש כי ינסה להשפיע על עדותה ולשבש הליכי משפט.

בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 7.7.2020, חלקה באת-כוח העורר על קיומן של ראיות לכאורה, וטענה כי מדובר בעלילה שנרקחה נגד העורר כחלק מ"מסע נקמה" נגדו בגין הליך הגירושין שהתנהל בינו ובין אחות המתלוננת.

4. בהחלטתו מיום 22.7.2020, קבע בית המשפט המחוזי (השופט נ' אבו טהה) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום, הנסמכות בעיקרן על תיאורה המפורט של המתלוננת אודות המעשים, וכן על עימות שנערך בין המתלוננת והעורר במהלכו שבה והטיחה את הדברים בפניו; וכי טענות באשר למהימנות גרסת המתלוננת, מקומן להתברר במסגרת ההליך העיקרי.

בית המשפט המחוזי בהחלטתו סבר כי בהעדר מחלוקת על עילת מעצר נותר אפוא לבחון, בהתאם למצוות המחוקק, האם ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך של חלופת מעצר, ודחה את המשך הדיון לצורך קבלת תסקיר מעצר.

5. בתסקיר המעצר מיום 26.8.2020 העריך שירות המבחן כי "קיימת רמת סיכון להתנהגות תוקפנית ולהתנהגות מינית פוגענית", וכי "קיים סיכוי מאוד גדול להפרת תנאים מגבילים". זאת, בין היתר, לנוכח התרשמות שירות המבחן ממאפייני אישיותו של העורר; עיוותי חשיבה שהפגין ביחס למתלוננת, תוך שייחס לה את היוזמה למעשים; והיותו מושפע "מרמת דחפים מיניים מוגברים, כשאנו מודע להם", לשון התסקיר.

עוד ציין שירות המבחן את התרשמותו מעמדתם ה"קורבנית" של המפקחים המוצעים על ידי העורר באשר לעבירות המיוחסות לו, והעריך כי יתקשו לזהות מצבי סיכון בעניינו. משכך, ולנוכח מגוריהם של קטינים בקרבה למקום חלופת המעצר המוצעת, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

6. בהחלטתו מושא הערר, קבע בית המשפט המחוזי (השופט ג' דניאל) כי לנוכח התרשמות שירות המבחן באשר למסוכנות הנשקפת מהעורר, ובשים לב לקיומן של ראיות לכאורה לעבירות המיוחסות לו, הרי שלא נמצאו נסיבות המצדיקות סטייה מהמלצת שירות המבחן. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

טענות הצדדים בערר

7. לטענת באת-כוח העורר, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות המיוחסות לו, בשילוב עם היעדר עבר פלילי בעניינו, מלמדים על מסוכנותו הנמוכה, באופן המצדיק שחרורו לחלופת מעצר. נטען בהקשר זה, כי חלופת המעצר אינה נדרשת לאיין את מסוכנות העורר, כי אם להפחית אותה במידה שיש בה כדי להשיג את תכלית המעצר.

עוד נטען, כי תסקיר המעצר שנערך על ידי שירות המבחן היה "חסר אובייקטיביות", כלשונה, הן ביחס לעורר הן באשר למפקחים המוצעים. משכך נטען, כי היה על בית המשפט המחוזי לבחון את המפקחים המוצעים באופן עצמאי בטרם החלטתו על הארכת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

8. מנגד, באת-כוח המשיבה ביקשה לדחות את הערר תוך שהיא סומכת ידיה על קביעותיו של בית המשפט המחוזי.

לשיטתה, המעשים המיוחסים לעורר – ובכללם, ניצול בת משפחתו הקטינה בעת מצוקתה; פער הגילים שביניהם; ומספר המקרים שבהם ביצע עבירות מין אכזריות במתלוננת על מנת לספק את דחפיו המיניים – מלמדים על מסוכנותו הרבה.

עוד נטען, כי שחרור העורר בשלב זה עלול להשפיע על מצבה הנפשי של המתלוננת ועל יכולתה להעיד בדיון ההוכחות הקבוע, נכון לעת הזו, ביום 5.11.2020.

לבסוף, הדגישה באת-כוח המשיבה כי נוכח התרשמות שירות המבחן שלפיה נשקפת מהעורר מסוכנות אשר

אינה ניתנת להפגה באמצעות חלופת המעצר המוצעת, הרי שאין מקום להורות בשלב זה על שחרורו ממעצר.

דין והכרעה

9. לאחר שעיינתי בערר ובנספחים, ושמעתי את טענות באות-כוח הצדדים בדיון שנערך לפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

הלכה ידועה היא כי במקרים שבהם קבע המחוקק כי קיימת חזקת מסוכנות, הכלל הוא מעצר עד לתום ההליכים, ואילו חלופת מעצר או מעצר באיזוק אלקטרוני יתאפשרו רק במקרים חריגים (בש"פ 248/20 פלוני' מדינת ישראל, פסקאות 17-19 (2.2.2020)). זאת, בפרט כאשר קיימת המלצה שלילית של שירות המבחן, אשר ממנה יסטה בית המשפט רק בהתקיים טעמים מיוחדים וכבדי משקל (בש"פ 7874/19 זדה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (8.12.2019); להלן: ענין זדה).

10. נסיבות המקרה דנן אינן מצדיקות חריגה מכללים מושרשים אלו.

עבירות המין המתמשכות והאכזריות המיוחדות לכאורה לעורר בבת-משפחתו הקטינה, בעודה נתונה לחסדיו ותוך ניצול מצוקתה, מקימות נגדו חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר לא ניתן להפיגה בנקל באמצעות חלופת מעצר או פיקוח אלקטרוני.

יתירה מכך, עיון בתסקיר המעצר מעלה כי שירות המבחן התרשם באופן שלילי הן מהעורר הן מיכולתם של המפקחים המוצעים על ידו להוות עבורו גורם מרסן במצבי סיכון; והעריך כי קיים סיכון לפיו שחרור העורר יוביל להתנהגות תוקפנית ולהתנהגות מינית פוגענית מצידו.

בנסיבות אלו, ומשקבע בית המשפט המחוזי כי לא ניתן להפיג את מסוכנותו של העורר בדרך של חלופת מעצר, איני סבור כי היה עליו להוסיף ולבחון באופן עצמאי את המפקחים המוצעים על ידי העורר (ענין זדה, פסקה 13).

11. יוער, כי בדיון שנערך לפניי טענה באת-כוח העורר בהרחבה אף באשר למהימנות המתלוננת. ואולם, לנוכח הבהרתה במהלך הדיון כי מקובלת עליה קביעת בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר, לא מצאתי לדון בטענות אלו.

זאת ועוד, כידוע, טענות באשר למהימנות עדים, מקומן להתברר בהליך הפלילי העיקרי ולא בדיון באשר להארכת מעצר עד לתום ההליכים (בש"פ 7923/19 אבו דיב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (15.12.2019)). מכל מקום, ככל שלאחר מתן עדותה של המתלוננת יחול "כרסום" בראיות לכאורה, תהא פתוחה בפני העורר האפשרות להגיש בקשה מתאימה לשחרורו ממעצר, אף מטעם זה לבדו.

12. לבסוף, לא מצאתי ממש בטענות באת-כוח העורר באשר ל"חוסר האובייקטיביות" שבו נהג שירות המבחן כלפי העורר. טענות אלו, שנטענו מבלי שהונחה ביסודן תשתית ראייתית מתאימה, נוגדות מושכלות יסוד באשר למקצועיותו של שירות המבחן במילוי תפקידיו על פי חוק (וראו: בש"פ 1072/20 שחאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (18.2.2020)).

13. בשולי הדברים יוער, כי עובדות כתב האישום נגד העורר, המייחסות לו ביצוע מעשה אינוס ומעשי סדום במתלוננת ללא הסכמתה – אינן חוסות תחת סעיף 351(ב) לחוק העונשין שעניינו בעילה או מעשה סדום שנעשו בבן משפחה בהסכמה, כי אם תחת סעיף 351(א) לחוק העונשין. לא זו בלבד, אלא שקרבת משפחה מסוג "גיס" או "גיסה" מוחרגת מהגדרת "בן משפחה" לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין (ראו הגדרת "בן משפחה" בסעיף 351(ה) לחוק העונשין).

ואולם, משעה שהעובדות המיוחסות לעורר בכתב האישום עולות בבירור כדי עבירה לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, ומשקביעת בית המשפט המחוזי ביחס לראיות לכאורה נעשתה אף בהתייחס ליסוד חוסר ההסכמה מצד המתלוננת, הנחתי כי אך בשל טעות קולמוס יוחסולעורר בכתב האישום עבירות לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין.

לנוכח האמור לעיל, ביקשתי עוד הבוקר את התייחסות המשיבה לאמור לעיל, ובתגובה שניתנה הובהר כי אכן נפלה טעות קולמוס בהוראות החיקוק המיוחסות לעורר בכתב האישום, ומשכך תופנה בקשה מתאימה לבית המשפט המחוזי לתיקון כתב האישום.

14. הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ג בתשרי התשפ"א (1.10.2020).

ש ו פ ט